

(RaKo)

Mária Rázusová - Martáková

BIELA ZIMA

Zapadá svet bielym snehom deň
aj noc:

v poli, v hore, všade je ho
moc a moc.

A keď slnko ráno vstalo,
všetko biele čiapky malo.

Krik, šum! Deti z domu bežia
na kopec:

Oj, sanica vždy je lepšia
ako pec!

Skočil vietor po vysokú
oblohu,
doteperil ťažkú chmáru
v batohu.

Polietal po kraji trošku,
potom spravil diery v rožku
a rozkázal: „Von sa, páper,
veselo!

Pokry zem a premaľuj ju
na bielo!“

Vážení spoluobčania,

dovoľte mi prihovoriť sa k Vám v čase najkrajších sviatkov pokoja, lásky a porozumenia. Vianočné sviatky sú obdobím, na ktoré netrpezlivo čakáme, lebo ich čaro a výnimočnosť nás naplňujú pocitmi šťastia, pohody a harmónie. Atmosféra týchto dní je plná spomienok i očakávaní, nič nie je bežné ani všedné, napriek tomu, že Vianoce sú každý rok, ich okúzľujúce čaro sa nedá ničím nahradiť ani napodobniť. Vianočné sviatky v každom z nás upevňujú základné ľudské hodnoty. Sú obdobím, keď sa každý snaží byť s blízkymi, keď si uvedomujeme silu priateľstva, lásky, úcty a obetavosti. V tento čas pokoja schádza sa rodina a na život za nami spolu sa spomína. Pri slávnostne prestretom stole sú aj prázdne miesta a slzy vtekajú cez slová do hlasu. Veď každý z nás s vďakou prijíma teplé ľudské slovo, pohladenie či len pohľad a svet sa zrazu stáva krajším. Vianočné sviatky – čas radosti, vychutnajme si ich so všetkým čo k nim patrí. V dušiach nech sa nám rozhostí krásny pocit, na stole nech zavonia kapor a iné dobroty.

Takto pred rokom sme sa tešili na vianočné sviatky a príchod Nového roka 2020 a ani sme netušili, ako sa všetko, vlastne celý svet, fungovanie v ňom a plány, ktoré sme mali, rýchlo zmenia. Dnes tu máme pandémiu koronavírusu a nikto dopredu nevie, ako dlho ešte potrvá. Želáním každého človeka je šťastný, naplnený život, no úplné a dokonalé šťastie neexistuje. Jednému chýba to, inému zas čosi iné. Každý človek je jedinečný a rovnako aj jeho cesta životom. Túto cestu musíme prijať, nevzdávať sa, bojiť sa aj prekážkami a ťažkými skúškami. Niekedy treba siahnuť až na dno svojich síl, ale s vedomím, že po každej búrke sa rozjasní a opäť zasvieti slnko. Tešme sa preto aj z maličkostí, pripomeňme si krásne okamihy, ktoré sme prežili s priateľmi či s rodinou. Nesmieme však zabúdať ani na čaro terajšieho života, že nerozhoduje len vek, ale i životná múdrosť, duševná pohoda a nezlomná vôľa človeka žiť svoj život pre ostatných.

Vo svojom mene, ako i v mene obecného zastupiteľstva a pracovníkov obecného úradu, chcem pozdraviť spoluobčanov, rodákov, občanov, ktorí sa z rôznych dôvodov nemôžu zúčastniť doma vianočných sviatkov, návštevníkov obce, ktorí tu v našej obci prežívajú tieto sviatočné chvíle medzi svojimi najbližšími, chorých a osamelých občanov, ktorí sú teraz v nemocniciach alebo sami doma.

Vianočné sviatky sú obdobím blížaceho sa konca roka a očakávania toho nového. Prajem Vám, aby ste ten nadchádzajúci rok 2021 prežili v pozitívnom duchu, ktorý Vám prinesie veľa pevného zdravia, sily a šťastia v každodennom živote.

To Vám viňšujem z celého srdca.

Ing. Juraj Hamaj, starosta obce

Nech čas Vianoc v bielom snehu
prebúdi v nás skrytú nehu,
na tvár fúkne vloček pár,
do srdca vloží lásky dar.
Krásne Vianoce Vám chceme priať,
aby človek človeka mal rád,
aby jeden druhému viac šťastia prial,
aby ten Nový rok 2021 za to stál.

Radostné a pokojné prežitie vianočných sviatkov,
veľa osobných a pracovných úspechov Vám praje
v mene pracovníkov obecného úradu
a poslancov obecného zastupiteľstva

Ing. Juraj Hamaj
starosta obce Dolné Srnie

Testovanie na COVID-19

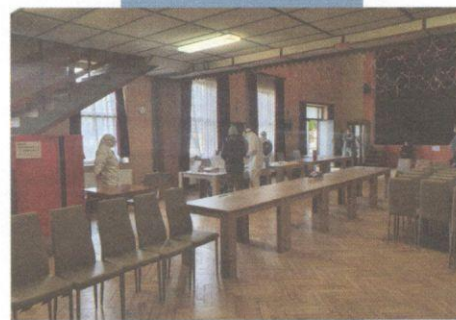
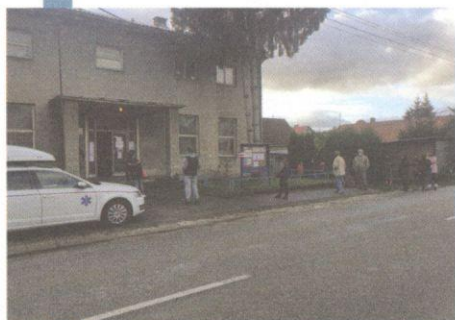
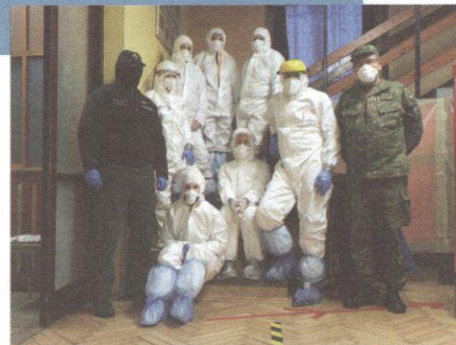
Obec Dolné Srnie v rámci celoplošného testovania na COVID-19 mala zriadené odberné miesto v gescii Ozbrojených síl Slovenskej republiky pod vedením rtn. Igora Šimonoviča. Spolu s odborným zdravotníckym personálom a ďalšími členmi odberového tímu bolo vytvorené podľa príslušných nariadení v priestoroch kultúrneho domu takého pracovisko a testovanie prebehlo v oboch kolách – 31. 10.- 1. 11. 2020 a 7.- 8. 11. 2020.

V 1. kole bolo testovaných 708 osôb (z toho bolo 5 pozitívnych). Pokračovalo sa aj nasledujúci víkend, kedy prišlo 741 osôb (z toho bolo tiež 5 pozitívnych). Napriek vzniknutým problémom s nedostatkom potrebného materiálu v 1. kole, ktoré mali všetky odberné miesta na Slovensku, prebehlo testovanie pokojne a disciplinovane. Prispeli sme k tomu všetci spoločne svojím zodpovedným a tolerantným prístupom. Touto cestou vyjadrujem **veľké poďakovanie za pomoc, spoluprácu a ústretovosť** členom odberového tímu (ktorí sa zriekli po dva víkendy svojho osobného voľna), vedúcemu odberného miesta rtn. Igorovi Šimonovičovi, odbornému zdravotníckemu personálu - Mgr. Martine Malíčkovéj, Mgr. Alene Sapákovéj, Bc. Barbare Kováčovej (šudentka), Mgr. Petrovi Kováčovi a administratívnym členom odberového tímu - Monike Behulovej, Monike Behulovej ml., Ľubici Šimonovičovej,

Renáte Žákovícovej, zabezpečeniu PZ SR - v zastúpení Bc. Branislav Šišovský, Mgr. Andrej Kvašňovský a samozrejme aj Vám všetkým, ktorí ste sa disciplinovane a zodpovedne zúčastnili tejto nariadenej celoslovenskej aktivity. Poďakovanie patrí aj všetkým dobrovoľníckam p. Lenke Bušovej, Mgr. Jane Predinskej, Ing. Zuzane Zahorovej a Alene Zemanovičovej, ktoré fantastickým domácim občerstvením prispeli k vytvoreniu veľmi príjemnej, priam rodinnej atmosféry.

Verím, že dodržiavaním nariadených opatrení v tejto neľahkej celosvetovej situácii, toleranciou a zodpovedným prístupom zvládneme túto pandémiu poraziť. Naplnili sme tak hlavnú myšlienku tejto operácie – „Spoločná zodpovednosť“.

Ing. Juraj Hamaj starosta obce
foto: Igor Šimonovič

SODB SČÍTANIE
2+21 OBYVATEĽOV,
DOMOV A BYTOV

PRÍPRAVA NA SČÍTANIE OBYVATEĽOV v roku 2021 SA ZAČALA

Projekt Sčítanie obyvateľov domov a bytov 2021 (SODB 2021) sa začal svojou prvou fázou 1. 6. 2020 sčítaním domov a bytov. Sčítanie domov a bytov trvá do 12. 2. 2021 a plynule naň nadväzuje sčítanie obyvateľov od 15. 2. 2021 do 30. 3. 2021. V mesiaci október spustil Štatistický úrad SR školenia obcí k sčítaniu obyvateľov a zároveň sa začala informačná kampaň k sčítaniu obyvateľov, ktorá má prispieť k edukácii obyvateľov, ako sa správne sčítať. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov prvýkrát vo svojej viac ako storočnej histórii bude plne elektronické. Sčítavať sa obyvatelia budú z pohodlia domova a vyplnenie elektronického formuláru nezaberie viac ako 10 minút. Na sčítanie postačí mobil, tablet či notebook alebo PC. Sčítací formulár nájdete na webovej stránke **www.scitanie.sk**. Sčítať sa môžu aj cez mobilnú aplikáciu, ktorá bude dostupná pre operačné systémy Android a iOS.

Ak sa obyvateľ nemôže alebo nevie sčítať sám alebo s pomocou blízkych, má možnosť využiť službu asistovaného sčítania.

Všetky údaje, ktoré obyvateľ uvedie v sčítacom formulári, sa musia vzťahovať k rozhodujúcemu okamihu sčítania, ktorým je polnoc zo štvrtka 31. decembra 2020 na piatok 1. januára 2021.

PhDr. Ludmila Ivančíková, PhD. generálna riaditeľka Sekcie sociálnych štatistik a demografie:

„Novinkou nie je len plná elektronizácia, ale aj integrácia údajov. Na Slovensku prvýkrát v histórii dôjde k zmene spôsobu sčítania a namiesto tradičného sčítania sa uskutoční integrované sčítanie, ktoré je z hľadiska použitých metód kombinovaným sčítaním. Integrované sčítanie je založené na kombinácii údajov z administratívnych

zdrojov a údajov získaných od obyvateľov. Administratívne zdroje údajov sú databázy, ktoré spravujú ministerstvá alebo ostatné orgány štátnej správy (napr. centrálny register poistencov zdravotného poistenia, ktorého správcou je Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou).“

Sčítanie je povinné

Všetci obyvatelia Slovenska majú povinnosť sčítať sa vyplnením elektronického formulára. Pod pojmom obyvateľ sa v tomto prípade rozumie každý, kto má na Slovensku trvalý, prechodný, ale aj tolerovaný pobyt. Sčítať sa je povinný aj občan Európskej únie, ktorý má na území Slovenska obvyklý pobyt. Sčítať nepĺnoleté osoby, teda deti, je povinný rodič, respektíve zákonný zástupca. To isté platí aj pri obyvateľoch, ktorí nie sú schopní sčítať sa sami. V tom prípade môžu využiť službu asistovaného sčítania.

Pomoc obyvateľom pri sčítaní

Sčítanie obyvateľov realizujú samosprávy. Ak sa obyvateľ nemôže alebo nevie sčítať sám, má možnosť využiť službu asistovaného sčítania.

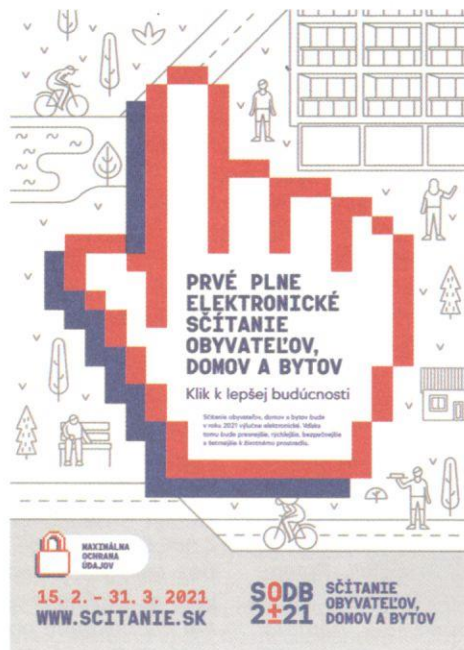
Koľko otázok treba vyplniť

PhDr. Ľudmila Ivančíková, PhD., generálna riaditeľka Sekcie sociálnych štatistík a demografie:

„Po autentifikácii čaká obyvateľa sčítací formulár, ktorý obsahuje 14 otázok. Všetky otázky sú doplnené o krátke a výstižné vysvetlivky a preto by vyplňanie malo byť jednoduché a rýchle.“

Ochrana osobných údajov je priorita

Pri projekte Sčítania obyvateľov domov a bytov 2021 je prioritou ochrana osobných údajov obyvateľov a bezpečnosť zberu a spracovania údajov je základnou podmienkou realizácie sčítania. Štatistický úrad SR spolupracuje s Úradom na ochranu osobných údajov SR. Všetky údaje poskytnuté Štatistickému úradu SR sú spracovávané výlučne pre potreby sčítania. Všetky získané údaje sú chránené pred únikom, zneužitím alebo krádežou. Na účely ochrany osobných údajov bol pre sčítanie vypracovaný osobitný bezpečnostný projekt. Ochrana osobných údajov sa realizuje aj prostredníctvom hašovania, pseudoanonymizácie a anonymizácie. Každý zamestnanec, ktorý pracuje na projekte sčítania, je

poučený o ochrane osobných údajov. Všetky osoby, ktoré pri výkone funkcií v rámci sčítania pracujú s osobnými údajmi, sú zaškolení a poučení.

Prečo je sčítanie potrebné

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov ako jediné zisťovanie umožňuje zapojenie všetkých obyvateľov SR. Prináša po desiatich rokoch komplexný pohľad na to, ako sa Slovenská republika a jej obyvateľia za uplynulé obdobie

zmenili. Sčítanie prinesie nenahraditeľné informácie o stave spoločnosti, o jej demografických, sociálno-ekonomických a kultúrnych štruktúrach, o domácnostiach obyvateľov a ich bývaní.

Výsledky zo sčítania prezentujú:

- demografickú, sociálnu, národnostnú, náboženskú štruktúru obyvateľstva na danom území;
- informácie o bývaní obyvateľov, o štruktúre bytov a domov;
- možnosť formovať rozhodnutia autorít regionálnej a lokálnej úrovne;
- údaje, ktoré slúžia ako podklad pre územné plánovanie obcí;
- výsledky SODB, ktoré prispievajú k riešeniu systému dopravy, budovaniu parkovísk parkovacích miest, parkov a zelene, oddychových zón a detských ihrísk;
- zistenie reálneho počtu dochádzajúcich a odchádzajúcich obyvateľov za prácou alebo do školy má výrazný vplyv na kvalitu dopravy.
- SODB poskytne dôležité informácie pre budovanie rôznych sietí
 - záchranných služieb;
 - nemocníc;
 - škôl;
 - centier voľného času;
 - obchodov;
 - kultúrnych ustanovizní;
 - služieb.

(int)

PRÍRASTKY DO KNIŽNICE

„Práve som sa rozhodla, že budem žiť čo najkrajšie a najintenzívnejšie. Že využijem každú chvíľu svojho života.“ Myslím, že práve to robíš, mierne podotkne Martina a chytí Dianu za ruku. Už dlho ju nevidela takú rozrušenú. Vie však, že priateľka má pravdu. Či chce, alebo nechce, realita je taká, že väčšiu časť života majú za sebou. Znie to až neuveriteľne. A náhle jej dôjde, aké je dôležité mať zo života, ktorý si žil päťdesiat rokov, dobrý pocit. Ak ho nemá, už ťažko nájdeš pokoj. Možno práve preto sú niektorí starší ľudia takí zamračení a večne namosúrení. Pretože ich hnevá, že premárnili svoj život. Že ho nanapľňali deň po dni milými a peknými vecami. Iste, nie vždy sa to dá... Ale treba sa usilovať. Úsmev, objatie, milé slovo... Čokoľvek, čo zaväži. Všetky maličkosti sú ako klenoty. A čím je ich viac, tým krajšia mozaika za tie desaťročia zo života vznikne.

(Táňa Keleová – Vasilková, Manželky po rokoch)

Do knižničného fondu pribudlo:

Erika Nерgerová	Knihy rozpávkov na snívania
Matys	Rozprávky do postieľky
Francois Ruyer	Obrázkové hľadanie v džungli a na savane
Francois Ruyer	Obrázkové hľadanie na gazdovstve
Claire Masset	Veľké pátranie po dinosauroch
Juraj Červenák	Anjel v podsvetí
Juraj Červenák	Čierny Rogan
Táňa Keleová – Vasilková	Manželky po rokoch
Katarína Gillerová	Priveľa tajomstiev

Jonas Jonasson

(voľné pokračovanie bestselleru Storočný starček, ktorý vyliezol z okna a zmizol)

Sandor Brown

Sharon Boltonová

Brian Freeman

(od autora úspešných trilerov Nočný vták a Vnútný hlas)

Dominik Dán

Dominik Dán

Dominik Dán

Václav Neuer

Václav Neuer

Adriana Macháčová

Daniel Steelová

Kolektív autorov

Kolektív autorov

Kolektív autorov

Kolektív autorov

Stojedenročný starček sa obával, že priveľa myslí

Dokonalá leš

Majster

Kľukatá cesta

(od autora úspešných trilerov Nočný vták a Vnútný hlas)

Kľbko zmijí

Nehanebné neviniatko

Mucholapka

Vražda s pridanou hodnotou

Krkavčí súd

Dokonalý manžel

Účinkujúci

Traja pátrači (72, 73, 74)

Traja pátrači (80, 81, 82)

Traja pátrači (84, 85, 86)

Traja pátrači (88, 89, 90)

Želáme našim čitateľom
príjemné prežitie
vianočných sviatkov a
šťastný nový rok 2021.

(ra)

Bratia a sestry, vážení spoluobčania!

Spoločne prežívame obdobie neistoty, strachu z budúcnosti, cítime hrozbu epidémie, ktorá je už aj medzi nami. S tým súvisí aj neistá ekonomická a sociálna situácia. Stredná a staršia generácia ťažko nesie aj prechod z totalitného politického zriadenia socializmu do slobody a demokracie. Takmer každá rodina je poznačená buď rozvodom, alebo nemanželskými vzťahmi. Do toho prichádzajú problémy s deťmi a mnoho iných ďalších napätí. Najradšej by sme odišli z tejto doby a našli si nejakú inú, ktorá by nám lepšie vyhovovala. Ale ktorá doba bola ľahšia ako táto naša?

Slovensko zažilo prvú Československú republiku, kedy bola taká ekonomická bieda, že ľudia aj z Dolného Srnia museli odchádzať za prácou do zahraničia do USA, alebo Francúzska. Za tzv. Slovenského štátu a druhej svetovej vojny sme sa síce ekonomicky mali „dobro“, ako to povedal aj bývalý arcibiskup Sokol, ale zaplatené to bolo životmi mnoho nevinných ľudí, ktorí aj z našej dediny odišli a viac sa už nevrátili. Potom prišlo obdobie „budovania socializmu“, teda akéhosi „raja“ na zemi. Ak sme chceli tento „raj“ odstrániť, tak nám to „spriatelene vojská“ Varšavskej zmluvy nedovolili... museli sme tento „raj na zemi“ znášať až do roku 1989. Odvtedy máme

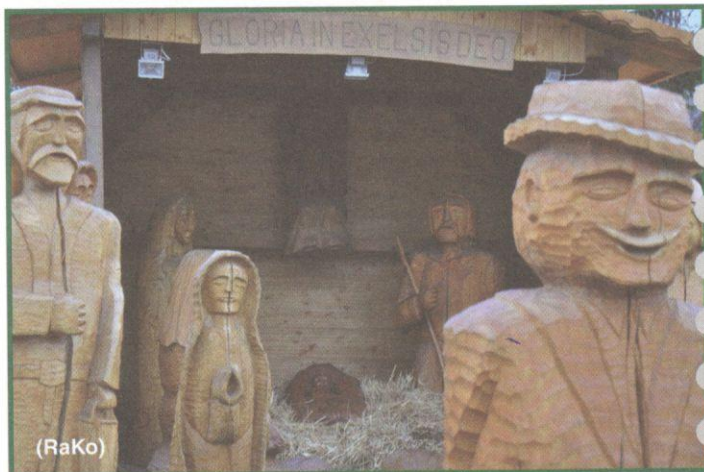
slobodu, demokraciu, môžeme slobodne cestovať, slobodne sa vyjadrovať, ale zaplatené je to tým, že všetko to, na čo sme dovtedy boli zvyknutí, všetky tie „istoty“ najmä sociálne, spoločenské, tradičné nám boli zobrať.

Nemáme inú dobu, len túto našu. A v tejto dobe sa musíme postaviť k hodnotám, ktoré sú pred nami. Musíme si vybrať medzi dobrom a zlom. Musíme si zvoliť, či sa nám to páči alebo nie, medzi totalitou alebo demokraciou, medzi sociálnou neistotou alebo slobodou. Nikto iný to za nás neurobí.

Prichádzajú Vianoce, ako pripomenutie si príchodu Božieho Syna na tento svet. On si zvolil sociálnu neistotu, ale bol slobodný, zvolil si slobodu ducha pred tým, aby sa sklonil pred zlom, zvolil si radšej zomrieť ako stratiť vlastné svedomie a svoju vieru.

A tento Jeho odkaz nám ukazuje cestu aj dnes. Každý z nás si musí zvoliť, či sa mu to páči alebo nie. A to je ťažké. No bez tejto voľby nemôžeme ísť ďalej. Aj táto doba nás k tomu vyzýva. Zvoľme si cestu Božieho Syna, len tak budeme slobodní, len tak nájdeme pokoj svojho života a len tak nám budú anjeli spievať: Pokoj ľudom dobrej vôle...

Pavel Černaj, ev.farár

(RaKo)

„Slovo sa telom stalo“ (Jn 1,14)

Drahí, s radosťou vám oznamujem posolstvo Vianoc: Boh sa stal človekom, prišiel prebývať medzi nami. Boh nie je vzdialený: je blízko, ba on je „Emanuel“, Boh s nami. Nie je niekým neznámym: má tvár, tvár Ježiša.

Je to posolstvo vždy nové, vždy prekvapujúce, pretože presahuje každú našu i najodvážnejšiu túžbu. Predovšetkým preto, že to nie je iba oznam: je to udalosť, to, čo sa v skutku stalo, čo dôveryhodní svedkovia videli, čo počuli a čoho sa dotýkali v Osobe Ježiša z Nazaretu! Tým, že boli s ním, pozorovali jeho skutky a počúvali jeho slová, rozpoznavali v Ježišovi Mesiáša; a keď ho videli vzkrieseného, po tom, ako bol ukrižovaný, mali istotu, že On, pravý človek, je súčasne pravý Boh, jednorodený Syn, ktorý prišiel od Otca, plný milosti a pravdy (porov. Jn 1,14).

„Slovo sa telom stalo.“ Tvárou v tvár tomuto zjaveniu sa opäť vynára v nás otázka: ako je to možné? Slovo a telo sú skutočnosti navzájom protikladné; ako sa môže večné a všemohúce Slovo stať krehkým a smrteľným človekom? Na to je iba jediná odpoveď: láska. Kto miluje, chce sa zdieľať s milovaným; chce byť s ním zjednotený, a Sväté písmo nám predstavuje práve veľké dejiny Božej lásky k svojmu ľudu, lásky, ktorá dosiahla vrchol v Ježišovi Kristovi.

„Slovo sa telom stalo.“ Svetlo tejto pravdy sa zjavuje tomu, kto ju prijíma s vierou, pretože je tajomstvom lásky. Iba tí, ktorí sa otvárajú pre lásku, sú zahalení svetlom Vianoc. Stalo sa tak v betlehemskej noci, a deje sa tak i dnes. Vtelenie Božieho Syna je udalosťou, ktorá sa stala v dejinách, no zároveň ich presahuje. V noci sveta sa zapaluje nové svetlo, ktoré sa dáva vidieť jednoduchým očiam viery, tichému a pokornému srdcu toho, kto očakáva Spasiteľa.

A čo vlastne hľadá naše srdce, ak nie Pravdu, ktorá je Láskou? Hľadá ju dieťa so svojimi otázkami, ktoré sú tak odzbrojujúce i podnecujúce; hľadá ju mladý človek, ktorý potrebuje najst hlboký zmysel vlastného života; hľadajú ju muž i žena v zrelom veku na usmernenie a podporu úsilia v rodine i v práci; hľadá ju osoba v starobe, aby završila pozemskú existenciu.

„Slovo sa telom stalo.“ Posolstvo Vianoc je svetlom i pre národy, pre spoločnú cestu ľudstva. „Emanuel, Boh s nami“, prišiel ako Kráľ spravodlivosti a pokoja. Jeho Kráľovstvo nie je z tohto sveta, a predsa je dôležitejšie ako všetky kráľovstvá tohto sveta. Je ako kvas ľudstva: ak chýba, dochádza sila, ktorá pohýna vpred skutočný rozvoj: impulz k spolupráci na spoločnom dobre, k nezištnej službe blížnemu, k pokojnému zápasu za spravodlivosť.

„Slovo sa telom stalo“, prišlo prebývať medzi nami, je Emanuelom, Bohom, ktorý sa nám stal blízkym. Kontemplujme spoločne toto veľké tajomstvo lásky, nechajme osvietiť srdce svetlom, ktoré žiari v Betlehemskej jaskyni! Požehnané Vianoce všetkým!

Mgr. Eduard Lazo, katolícky farár

SPOMIENKA

„Čas plynie ako tichej rieky prúd, kto Ťa mal rád, nemôže zabudnúť. Tak ako voda svojim tokom plynie, krásna spomienka na Teba nikdy nepominie.“

Dňa 7.12.2020 uplynulo 20 rokov, kedy nás navždy opustil manžel, otec a dedko JÁN REVAY z Dolného Srnia.

S láskou na neho spomína a za tichú spomienku ostatným ďakuje celá rodina.

PRÍHOVOR k seniorom

Staroba je prirodzenou súčasťou nášho života. Nie je to choroba, ale výzva, lebo vonkoncom neznamená koniec životnej aktivity. Dôležitá je kvalita života, prajné sociálne prostredie, ale najmä samotný postoj seniora. Veď dobrá nálada a pozitívne myslenie spolu s primeranou fyzickou aktivitou oddaluje starnutie, odhaľuje neduhy a podporuje priateľské vzťahy medzi ľuďmi. Povedané prosto a nahlas: Život je krásny, aj keď je taký, aký je. Vyznať sa z plných pľúc, na cesty nehladiac, len slnko pohľadáť a žiť. Hovorí sa, že starnúť je majstrovstvom múdrosti a jednou z najťažších kapitol vo veľkom umení žiť. Spomienky na najkrajšie zážitky z detstva a mladosti sú vždy nádherné, úžasné a povznášajúce. Ničoho sa staroba nesmie vystrihať väčšmi ako nečinnosti. A netreba zabúdať, že človek je krásny nielen vtedy, keď má pružný krok a vzpriamené držanie tela. Je krásny svojou múdrosťou, čo zraď sa v jeho oku, vráskami a bielymi vlasmi či spomienkami, s ktorými sa vie podeliť so svojimi najbližšími. Človek je krásny vtedy, keď ho ľudia majú radi.

„Človek si myslí, že musí byť starý, aby bol múdry, ale v skutočnosti s pribúdajúcimi rokmi má čo robiť, aby zostal taký múdry, aký bol.“
Johan Wolfgang Goethe

Kvetoslava Čavojská
predsedníčka JDS v Dolnom Srní

Vianoce sú v každom z nás
Krásne sviatky vianočné
nech vám prinesú chvíle radostné,
v novom roku lásku, svornosť
a všetkého hojnosť.
Až zvony ohlásia
príchod čarokrásnych Vianoc,
zabudnite na všetky starosti
a prežite ich v láske a radosť.

Vianoce majú svoje neobyčajné čaro a hrejivú atmosféru rodinného krbu. Je to čas na stíšenie a zamyslenie sa nad uplynulým rokom. Pre každú generáciu sú vždy iné, aj keď ich podstata zostáva. Počas Vianoc, plných radostných očakávaní, sa v každom z nás otvára srdce dokorán pre dobro, lásku a nádej. Do našej mysle sa každoročne vtiera rozprávková atmosféra, kde víťazí dobro nad zlom.

Tohoročné Vianoce sú však tak trochu iné. Zlo má veľa podob. Naším najväčším želaním bude uchovať si zdravie. Súčasné opatrenia spôsobujú veľa problémov, sme nútení sa stretávať čo najmenej, neraz vzdialení od rodiny a priateľov. V dobrej viere však prekonáme aj tieto prekážky, pretože Vianoce sú v každom z nás, tešíme sa z nich ako každý rok a možno si ešte viac a silnejšie uvedomíme ich význam.

AKÝ ČISTÝ JE VZDUCH, KTORÝ DÝCHAME?

Vzduch je nenahraditeľnou zložkou životného prostredia nielen pre človeka, ale aj pre ostatné živé organizmy a dýchanie je pre nás základnou a nepretržitou potrebou. Aj preto by sme sa mali zaujímať o to, aký vzduch dýchame. Celoslovenský prieskum, ktorý mapoval postoj Slovákov k ochrane ovzdušia nám ukázal, že v Trenčianskom kraji zaujíma len polovicu opýtaných, aký čistý vzduch dýchajú. Slovensko pritom patrí medzi tie krajiny Európy, ktorým sa v tejto oblasti dlhodobo nedarí dosiahnuť stanovené štandardy. Európska environmentálna agentúra (EEA) uvádza, že následkom

znečisteného vzduchu na Slovensku každý rok predčasne zomrie viac ako 5 000 ľudí, pričom najväčšou hrozbou pre ľudské zdravie je dlhodobé vystavenie organizmu škodlivinám. Na kvalitu ovzdušia negatívne vplyva najmä prekračovanie koncentrácií prachových častíc (PM_{10}) a jemných prachových častíc ($PM_{2.5}$), benzo(a)pyrénu, oxidu dusičitého (NO_2) a prízemného ozónu (O_3). Škodliviny, ktoré dýchame, sa na našom zdraví môžu prejavovať v podobe srdcovocievnych ochorení, astmy, rakoviny pľúc či mutagénnych účinkov na plod dieťaťa. Podľa analýz Slovenského hydrometeorologického ústavu sa v posledných rokoch na zhoršenej kvalite ovzdušia čoraz viac podieľa vykurovanie domácností a doprava, než veľké priemyselné zdroje, ktoré musia spĺňať prísnejšie normy. Domácnosti na Slovensku sa na znečisťovaní ovzdušia prachovými časticami PM_{10} podieľajú až takmer 60 percentami, pričom je potrebné si uvedomiť, že najväčší podiel emisií týchto látok je sústredený do zimnej vykurovacej sezóny. Aký špinavý vzduch dýchame v súvislosti s vykurovaním teda ovplyvňujú minimálne dve veci. Prvou je, ako veľmi „dymí“ náš komín a druhou, aké sú rozptyľové podmienky. Ovplyvniť vieme len tú prvú z nich. Pri zlých rozptyľových podmienkach, typických práve pre zimné obdobie, dokáže už jeden komín zadymiť celú dedinu. Veľmi preto záleží na tom, čím, ako a v čom kúrime. Dobré prevádzkované moderné spaľovacie zariadenie vyprodukuje podstatne menej škodlivín ako staré. Podľa reálnych výsledkov spaľovacích skúšok Výskumného energetického centra Vysoké školy banskej v Ostrave staré spaľovacie zariadenie na pevné palivá za sezónu vyprodukuje od 50 do 300 kg prachu. Moderné kotle na pevné palivá, teda automatické kotle

na pelety alebo splyňovacie kotle na kusové drevo, vypustia ročne jedným komínom 1 až 10 kg prachu. Ide teda o naozaj výrazný rozdiel, ale je potrebné pripomenúť, že aj o tieto moderné kotle sa treba starať a prevádzkovať ich v súlade s pravidlami uvedenými v dokumentácii výrobcu. Pozornosť by sme mali venovať výberu paliva a jeho kvalite.

Pri kúrení plynom vypúšťame do ovzdušia minimálne množstvo škodlivých látok, ide však o neobnoviteľný zdroj, ktorý do našich domácností putuje z veľkých diaľok. Pre porovnanie, v 1 m³ zemného plynu je ukrytá približne rovnako veľká energia pre výrobu tepla,

ako v 2 kg suchého dreva alebo 4 kg dreva mokrého. Ak kúrime drevom, mali by sme používať drevo poriadne vysušené, to znamená sušiť ho 1 až 2 roky. Používanie mokrého dreva je naozaj častou chybou pri kúrení. Voda jednoducho nehorí a mokré drevo sa v peci najskôr suší, čo odoberá teplo, spaľovanie je menej kvalitné a tým viac znečisťujúcich látok nebezpečných pre naše zdravie posielame z komína von. Ďalšou častou chybou je, že do kotla naložíme príliš veľa paliva a kotol zavrieme. Keď tam však nepustíme vzduch, oheň v kotli vlastne dusíme a spaľovací proces nemôže prebiehať efektívne. Tiež by sme nemali zabúdať na to, že ak na výrobu tepla nepoužívame riadne palivo, ale spaľujeme odpad, ako napríklad starý nábytok, rôzny odpad z domácností alebo plastové fľaše, riskujeme tým

nielen pokutu, pretože je to zakázané, ale aj vážne ohrozujeme svoje zdravie a zdravie svojich susedov. Rovnako to platí aj pre spaľovanie odpadu do záhrad. Dusivý dym vznikajúci spaľovaním lístia, suchej trávy a komunálneho odpadu obsahuje oxid uhoľnatý (CO), uhľovodíky, oxid dusný (N_2O), dechtové látky aj toxické dioxíny. Veľmi častou chybou je tiež, že kúrime viac ako reálne potrebujeme. Pritom najlacnejšia energia je určite tá, ktorú nespotrebujeme. Dokážeme tým nielen prispieť k zlepšeniu ovzdušia, ktoré tak nutne potrebujeme k životu, ale aj ušetriť nemalé peniaze.

Aktuálne informácie o kvalite ovzdušia v jednotlivých regiónoch môžete nájsť na webovej aplikácii dnesdycham.sk, ktorá je výstupom projektu LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia podporeného Európskou úniou (www.populair.sk).

Ing. Petra Baďurová Renčová
manažér kvality ovzdušia, Úrad TSK

(int)

(int)

OKIENKO MATERSKEJ ŠKOLY

Starosta obce Ing. Juraj Hamaj podal 18.8.2020 projekt **Podpora udržania zamestnanosti v MŠ 03/2020 – 06/2021. 10. septembra bol schválený.** Peniaze sú určené na dofinancovanie platov v čase pandémie a na stabilizáciu pracovných miest v materskej škole. Ďakujeme.

Vzhľadom na situáciu COVID – 19 boli pre školy od októbra vydané prísnejšie protiepidemické opatrenia. Z tohto dôvodu sme niektoré naše naplánované aktivity nemohli uskutočniť: návšteva logopedičky, stimulačný program pre predškôľakov, anglický a tanečný krúžok, pilotná lego hodina – Malý konštruktér, kurz ľadového korčuľovania, deň materských škôl s rodičmi, návšteva riaditeľky MŠ v 1. ročníkoch ZŠ. Rodičovské združenie a Rada školy prebehla dištančnou formou.

15.10. SVETOVÝ DEŇ UMÝVANIA RÚK

Pri každodenných činnostiach sú deti učiteľkami vedné k dodržiavaniu hygienických návykov. Počas aktivity „Čisté ručičky“ si deti vyskúšali umývanie bacilov. Prakticky si upevnili správne návyky umývania rúk po: zašpinení, hre, použití toalety, pred jedlom.

16.10. SVETOVÝ DEŇ VÝŽIVY

Počas celého týždňa nás čakalo v škôlke veľa zaujímavých aktivít zameraných na zdravú výživu. Deti triedili ovocie, zeleninu, skladali rozstrihané obrázky, mozaiku, hrali divadlo O repe, Pod Hríbom. Varili čaj z bylín a pripravili zdravý obed. Vyrobili si papierovú koláž – hríby, zaváraninový pohár. Triedili zdravé a nezdravé potraviny. S pomocou učiteľky sa snažili charakterizovať zdravé a nezdravé

stravovanie. Vysvetlili si význam rovnováhy príjmu a výdaja energie (obezita a podvýživa). A nezabudli ani na dôležitosť pitného režimu. V spolupráci s projektom Školské ovocie konzumovali čerstvé jablká, broskyne a pili jablčnú šťavu.

PROJEKT MÔJ STROM

V tomto školskom roku si deti v areáli škôlky vybrali na celoročné pozorovanie strom pagaštan konský. Počas jesene detailne pozorovali kôru, listy, plody. Najradšej však majú zbieranie gaštanov, hry a tvorenie s gaštanov. Ukladali gaštany podľa predlohy, tvorili obrázky. Vyrábali s pomocou učiteľiek gaštančekov, pavúkov, domáce a lesné zvieratká, jesenné ikebany.

VÝROBA Z DYNÍČIEK

Aj tento rok si deti s pomocou učiteľiek vyrobili za triedu svetlonosu. Každé ráno nás vítali rozsvietení pred dverami škôlky vďaka našej tety Elenky.

VESELÉ HRABLE – JESENNÉ UPRAŤOVANIE

A takto nám deti pomáhali pri úprave školského areálu. Nezabudli sme ani na triedenie odpadu. Počas používania náradia učiteľky viedli deti k efektívnemu a bezpečnému spôsobu používania. Pomáhali im zlepšiť si spôsobilosť používať náradie správne.

JESENNÁ TURISTICKÁ VYCHÁDZKA

Počas krásneho slnečného, jesenného dňa sme sa vybrali na turistickú vychádzku. Deti pozorovali krásy prírody, znaky jesene, počasie, zvieratá. Všetci zvládli súvislú chôdzu primeraného trvania bez únavy a vyčerpania.

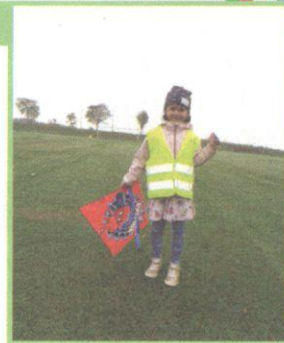
OKIENKO MATERSKEJ ŠKOLY

ŠARKANIÁDA

Tento rok sme púšťanie šarkanov z dôvodu COVID – 19 mali bez rodičov a súrodencov. Pani učiteľky a deti so šarkanmi sa vybrali na futbalové ihrisko. Šarkany lietali výborne a deti z nich mali veľkú radosť. Občerstvili sme sa s čerstvými jablkami, teplým čajíkom a každé dieťa bolo obdarované medajlou.

*Spravil som si šarkana,
púšťam si ho od rána.
Fúkaj, fúkaj vetriček,
nech vyletí nad kríček.*

OKTÓBER – MESIAC ÚCTY K STARŠÍM

Aj tento rok škôlkári s láskou chystali program a vyrábali kvetinky pre dôchodcov v našej obci. Z dôvodu COVID – 19 sa stretnutie neuskutočnilo. A tak sme do klubu dôchodcov poslali iba malý darček. Kvetinkami a pozdravmi obdarovalo každé dieťa svojich starých rodičov v kruhu rodiny.

KYTIČKA

*Natrhám si kvety pod lesom na stráni,
Vám starí rodičia, kytku dám do dlaní.
Hoc vlas Vám šedivie a zrak sa zakalí,
prijmite od detí najkrajšie pozdravy.*

*Prijmite kyticu, čo slzu prevlhla
aj mne sa tiskajú slzy tiež do hrdla.
Nech sa Vám predĺži životná vaša púť,
želáme zo srdca, vaša vnučka, vnuk.*

PROJEKT SRŇNANČATÁ - O ODPADE VESELO A HRAVO

Projekt sme podali cez Zelený vzdelávací fond a spolupracovali na ňom Ing. Katarína Kráľová, Mgr. Katarína Kovačovicová a Ing. Elena Antalová. **Získali sme 1208,41€.** Cieľom projektu je naučiť deti predškolského veku separovať. Pomocou zaujímavých aktivít (vyrobenie kompostéru,

beseda, zážitková exkurzia, divadelné predstavenie, zakúpenie pomôcok, vytvorenie knihy...) predstaviť problematiku odpadu a dopad na znečistenie spodných vôd v našej obci. Podporiť u škôlkárov rozvoj poznatkov, pozitívnych hodnôt a schopností, ako aj záujem a vzťah k ochrane životného prostredia. Hravou formou vzbudiť záujem, pomôcť im osvojiť si techniky znižovania produkcie

odpadu, naučiť ich správne triediť odpad do kontajnerov tak, aby mohli svoje nadobudnuté vedomosti a skúsenosti odovzdať starším. **V októbri sme splnili prvú aktivitu.** Z paliet, ktoré zabezpečila rodina Antalová, zmontoval otecko Kucharovic **kompostér** a s použitím odpadového materiálu deti 2. triedy vytvorili hallowenské masky.

STAROSTLIVOSŤ O ZDRAVIE, MOJE TELO

Posledné dva novembrové týždne sme mali témy **Starostlivosť o zdravie a Moje telo.** Deti triedili zdravé a nezdravé potraviny a spoločne vytvorili o nich plagát. Učili sa správne starať o zúbky a vytvorili si z papiera kefy. Na základe ukážky pozorovali základné životné prejavy človeka (dýchanie, prijímanie potravy, činnosť srdca). Oboznamovali sa s ľudským telom ako pracuje, čo sa v ňom skrýva. V hre na lekárov si overili ako bije srdce – fonendoskopom. Prezerali encyklopédie, skladali kostru, priradovali vnútorné orgány. Deti diskutovali, rozprávali svoje skúsenosti.

Svoje predstavy rozvíjali na základe skúmania. Vhodne vybranými aktivitami a pozorovaním deti získali nové informácie o svojom tele.

OKIENKO MATERSKEJ ŠKOLY

VÝTVARNÁ SÚŤAŽ – SNEHOVÁ VLOČKA OČAMI DETÍ

3.12. sa deti 2. triedy pod vedením Kovačovicovej zapojili do 1. ročníka výtvarnej súťaže „Snehová vločka očami detí“. Všetci sa veľmi snažili. Deti vybrali najkrajšiu vločku Mária Barčíka. Držte mu palce.

KOLKO LÁSKY SA ZMESTÍ DO KRABICE OD TOPÁNOK

4.12. sa deti a pani učiteľky našej škôlky zapojili do celoslovenskej výzvy **Potešiť niekoho, kto nečakal darček**. A tak sme ozdobili hrabice od topánok a naplnili ich maličkosťami, ktoré môžu potešiť babičku alebo deduška v domove dôchodcov. Môže to byť jediný darček, ktorý tento rok dostanú a preto deti do krabice vložili aj kúsok svojho srdca v podobe kresbičiek. Zapojiť sa do výzvy bol nápad pani učiteľky Lindušky Bako, ktorá darčeky aj odniesla do DD Bošáca.

MIKULÁŠ

7.12. nás znova po roku navštívil Mikuláš. Deti ho privítali pekným programom. Mikuláš všetky poslušné detičky obdaroval balíčkami, ktoré sponzorovalo ZRPŠ, rodina: Poláčková, K o v á č o v á , N e d b a l o v á ,

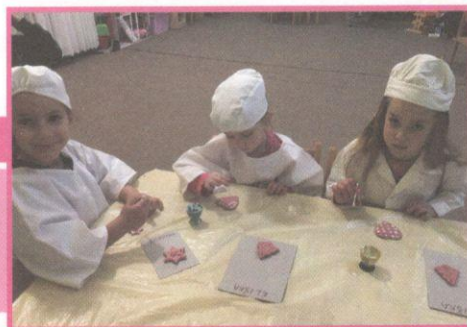
Strapinová, Uhrecká. Za Mikuláša sa preobliekla Lenka Bušová, ktorá nám od októbra pomáha s upratovaním a s dezinfekciou MŠ.

*Pod okienkom z večera,
ktoś tuka – nazerá.
Biela brada až po pás, jaj!
Veď je to Mikuláš.*

VIANOČNÉ ZDOBNENIE

*Zdobí mamka aj detičky,
upečené medovníčky.
Už sa pýšia na jedličky,
hojdajú sa na vetvičke.*

POĎAKOVANIE

Vážení rodičia a priatelia MŠ,

Nestačili sme sa ani obzrieť a je tu koniec roka. Je tu opäť čas, kedy hodnotíme starý rok. Zapojili sme sa do 6 projektov a 4 z nich boli úspešné: **Malý záhradník** – získali sme 1000€ a vybudovali z nich vyvýšené záhony a hmyzie domčeky. **Vezmite úroveň školských toaliet do svojich rúk** – získali sme výhru v podobe nákupu čistiacich prostriedkov Domestos v hodnote 260€. **Vytvorte deťom bezpečný priestor pre hry a rozvoj** – získali sme 3000€ na nákup nového nábytku do 2. triedy. **Svet plastelíny** – získali sme 9 kg/10 farieb plastelíny. Zapojili sme sa aj do súťaží a 4 z nich boli úspešné: **Naj nástenka, zima** – získali sme 1. miesto multifunkčné zariadenie a sladkosti. **Súťaž s Kauflandom** – vyhrali sme spoločenskú hru Lovce Spookies a knihu s nálepkami. Vo výtvarných súťažiach **Koronakríza ako šanca pre planétu Zem, Ja a koronavírus** bola úspešná Dorotka Uhrecká.

Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k skvalitneniu prostredia MŠ. Do nového roka všetkým zo srdca želáme veľa šťastia, zdravia, lásky, osobných aj pracovných úspechov.

text: Mgr. Katarína Kovačovicová, riaditeľka MŠ Dolné Srnie
foto: zamestnanci MŠ Dolné Srnie

...DOLNOSRNIANSKE...noviny

ISSN 1339-2468

Vydáva: Obecný úrad Dolné Srnie 242, 916 41, IČO 00 311 511 **Eviduje:** Obecné noviny sú evidované pod číslom EV 5892/20 **Náklad:** 360 ks **Na príprave sa podieľali:** Ivana Kováčiková, Ing. Juraj Hamaj, Monika Behulová, Rút Geržová, Mgr. Katarína Kovačovicová, Kvetoslava Čavojská, Mgr. Pavel Černaj, Mgr. Eduard Lazo, Ing. Petra Baďurová Renčová **Grafická úprava:** Ivko **Tlač:** PN Print s.r.o. Štefánikova 130, 921 01 Piešťany **Preberať články z Dolnosrnianskych novín je možné len so súhlasom redakčnej rady a autorov článkov. Zodpovednosť za obsah zverejnených písomných alebo fotografických materiálov nesie autor. Redakcia uverejňuje články, ktoré nemusia byť totožné s názorom redakcie. Neprešlo gramatickou korektúrou.** **Dátum vydania:** 15. 12. 2020 **Uzávierka čísla 1/2021:** 10. 3. 2021.

noviny.ds@gmail.com, www.dolnesrnie.sk